

ต้นทุนการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช*

COST GRADUATED FOR PRODUCING STUDENT
OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY
NAKHON SI THAMMARAT CAMPUS

บุญญาดา จงละเอียด

Punyada Chonglaiad

พระครูวิรัตธรรมโชติ

Phrakruviratdhammachot

พระมหาศักดิ์ดา สิริเมธี (หารเทศ)

Phramaha Sakda Sirimethee (Hanthet)

อภิรักษ์ คหาพรพล

Aphinan Khamhanphon

ทิพย์วรรณ จันทรา

Tippawan Chandra

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: punyada.cho@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต จำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้ 2) ศึกษาและวิเคราะห์ ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตจำแนกตามต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม และ 3) วิเคราะห์ ขุดความรู้ด้านต้นทุนในการผลิตบัณฑิต การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ เอกสารและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิธีเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) คณาจารย์ 3) เจ้าหน้าที่ และ 4) นิสิต จำนวน 20 คน โดยนำมาวิเคราะห์เชิง เนื้อหาและสรุปเป็นตารางภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า 1) ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตจำแนก ตามแหล่งเงินรายได้ มี 2 แบบ คือ เงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ในปีการศึกษา 2560 เงินงบประมาณสูงสุด คือ รวมรายได้สะสม (28,493,729.00 บาท) และต่ำสุด คือ เงินอุดหนุนจากแหล่งอื่น (3,754,509.00 บาท) ส่วนเงินนอกงบประมาณสูงสุด คือ รวมรายได้ สะสม (9,218,255.07 บาท) และต่ำสุด คือ เงินให้บริการทางการศึกษา (258,250.00 บาท) 2) ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตจำแนกตามต้นทุน มี 2 แบบ คือ ต้นทุนทางตรง และต้นทุน

* Received 30 May 2020; Revised 11 August 2020; Accepted 18 August 2020

ทางอ้อม ต้นทุนทางตรงรวมสูงสุด คือ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ (3,251,134.65 บาท) และต่ำสุด คือ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา (1,852,416.54 บาท) ส่วนต้นทุนทางอ้อมสูงสุด คือ สำนักงานวิทยาเขต (6,259,755.98 บาท) และต่ำสุด คือ ระดับบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (1,293,864.60 บาท) และ 3) ชุดความรู้ คือ การสร้างระบบการทำงานเชิงคุณค่า มีกิจกรรมเรียนรู้กระบวนการจัดการความรู้ เวทีถอดบทเรียน และการศึกษาดูงาน สำหรับแนวปฏิบัติที่ดีภายใต้ทีมวิชาการ ทีมสายสนับสนุน และทีมนักวิจัย เพื่อหล่อหลอมความรู้ ความเข้าใจไปสู่การปรับทัศนคติ และวิถีคิด วิธีการทำงานที่ถูกต้อง ให้เป็นองค์กรของศูนย์วิชาการและศูนย์การเรียนรู้แก่พระสงฆ์

คำสำคัญ: ต้นทุนการผลิตบัณฑิต, ชุดความรู้ด้านต้นทุน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

This article is intended: 1) To study and analyze the total cost graduate for production student by source of financial budget and income budget. 2) To study and analyze the total cost graduate for production student by direct costs and indirect costs. 3) To analyze knowledge sets, cost graduate for production student. This research is qualitative research by analyzing documents and semi-structured interview purposive selection methods. By key information such as 1) executives 2) professor 3) staff and 4) students total of 20 persons. Analyzed the content and summary as an overview table. The results of research are found as follows: 1) Total cost graduate for production student by sources of income, there are 2 characteristics, which are budgetary money and non - budgetary funds. In the academic year 2017, the highest budget income is the total accumulated revenue (28,493,729.00 baht). And the lowest is subsidies from other sources (3,754,509.00 baht). The maximum non-budget income is total accumulated revenue (9,218,255.07 baht). And the lowest is the income from educational services. (258,250.00 baht). 2) Total cost graduate for production student by cost, there are 2 characteristics which are direct cost and indirect cost. The direct total cost graduate for production student is the highest at the bachelor degree level. Department of Political Science (3,251,134.65 baht). And the lowest is a bachelor's degree. Social Studies Program (1,852,416.54 baht). The indirect indirect cost graduate for production student was the office of the campus (6,259,755.98 baht). And the lowest is the graduate school level.

Buddhism Program (1,293,864.60 baht). And 3) The knowledge set includes creating value work systems. Which will consist of learning activities, knowledge management process lesson stage and study trips. For good practice under the academic team support team and the research team. In order to create knowledge and understanding to adjust the attitude and the right way of working. And establishing an organization's that is an academic center and a learning center for monks.

Keywords: Cost Graduate For Production Student, Cost Knowledge Set, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทนำ

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวดที่ 4 การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ มาตรา 21 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในการบริการสาธารณะ แล้วแต่ประเภทตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด คำนวณรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะที่รับผิดชอบ ตามระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วยและรายงานให้สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลางและสำนักงาน ก.พ.ร. ทราบ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546) ประกอบกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ปีการศึกษา 2560 องค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ ตามพันธกิจกลุ่มสถาบันและเอกลักษณ์ของสถาบัน เกณฑ์การประเมินข้อที่ 1 กำหนดให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันต้องกำกับติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน ให้ทุกคณะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินที่ประกอบไปด้วยต้นทุนต่อหน่วยในแต่ละหลักสูตรสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนานิสิต นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2561) เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการบริหารหลักสูตร ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตและโอกาสในการแข่งขัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) รวมทั้ง การจัดทำต้นทุนต่อหน่วยของหลักสูตรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีสถานะการแข่งขันสูง (ดวงมณี โกมารทัต, 2555) ดังนั้นหน่วยงานหรือองค์กรที่มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ประกอบการตัดสินใจย่อมส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สังกัดกระทรวงการ

อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กำหนดนโยบายด้านการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HED) โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ให้การศึกษากลายเป็นกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง มุ่งองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ มีคุณลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะและเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีทักษะการดำรงชีวิต (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560) การจัดการบริหารของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีการบริหารระบบอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแล กำหนดนโยบาย มาตรฐาน การจัดสรรทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลอุดมศึกษา และการสร้างความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายในสถาบันอุดมศึกษา (กรมบัญชีกลาง, 2559) เพื่อให้การขับเคลื่อนศักยภาพอุดมศึกษา เป็นกลไกส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มขีดความสามารถและศักยภาพบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล และให้ความสำคัญต่อการดำเนินการศึกษาให้สามารถตอบสนองพันธกิจของมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยขึ้น เพื่อให้ทุกส่วนงานได้รับทราบและมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ มีแผนงาน/โครงการครบถ้วน มีประสิทธิภาพ ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด มหาวิทยาลัยมีงบประมาณสำหรับส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ (เงินรายได้) และได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีต้นทุนในการจัดการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการกิจและถือเป็นนโยบายในการนำต้นทุนผลิตมาเป็นเครื่องมือในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและนโยบายของรัฐบาล ให้การบริหารงานด้านการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) สามารถอธิบายขอขยายการดำเนินงานได้ (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2560) ดังนี้

ต้นทุนต่อหัว หมายถึง ต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินการผลิตบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โดยให้รวมที่เกิดจากแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้หน่วยงาน ซึ่งบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงตามหลักบัญชีเกณฑ์คงค้าง โดยวิเคราะห์จากนักศึกษาหัวจริง ประจำปีการศึกษา 2560 ทุกระดับชั้น

ต้นทุนรวม หมายถึง ผลรวมของต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

งบประมาณแผ่นดิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้กับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อนำมาบริหารภายในมหาวิทยาลัย และ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดสรรให้กับหน่วยงาน หรือคณะต่าง ๆ ที่อยู่ภายใน การดูแล

งบประมาณเงินรายได้หน่วยงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เพื่อนำมาบริหารภายในคณะ

ต้นทุนทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงใน การผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เช่น เงินเดือนของบุคลากรสายวิชาการ ค่าสอนอาจารย์พิเศษ ค่าครุภัณฑ์ทางการศึกษา เป็นต้น

ต้นทุนทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการ ผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เช่น เงินเดือนของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ค่าตอบแทนนอกเวลาราชการ ค่าฝึกอบรม เป็นต้น

ชุดความรู้ด้านต้นทุนในการผลิตบัณฑิต คือ แนวทางในการบริหารจัดการเงินและ งบประมาณให้มีศักยภาพของสถาบันไปในทิศทางเดียวกัน และนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกัน มิให้เกิดข้อบกพร่องในงานบริหารสาธารณะ ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุน

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวใน การผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราชเพื่อให้ ทราบว่า มีค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งจากการดำเนินการตามภารกิจ ต่าง ๆ นั้นย่อมก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายรวมถึงค่าใช้จ่ายมหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นต้นทุนใน การดำเนินงาน เพื่อวัดผลการดำเนินการ ควบคุมต้นทุนและงบประมาณ ใช้ข้อมูลต้นทุน ผลผลิตเพื่อประกอบการตัดสินใจในการกำหนดค่าธรรมเนียม ประเมินความเหมาะสมของการ ดำเนินกิจกรรม รวมถึงเป็นแนวทางในการตัดสินใจทางการเงินของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำแนกตามต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม
3. เพื่อวิเคราะห์ชุดความรู้ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ เอกสาร (Document Research) และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured

Interview) เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช โดยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ สังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ผู้บริหาร จำนวน 5 คน 2) คณาจารย์ จำนวน 5 คน 3) เจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน และ 4) นิสิต (ระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน และระดับบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 2 คน) จำนวน 5 คน ทั้งหมดจำนวน 20 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ มีระยะเวลาการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในงานที่รับผิดชอบ และนิสิตที่เป็นประธานหรือรองประธานของแต่ละคณะ และข้อมูลที่ได้ครบถ้วนจากการสัมภาษณ์ตามจำนวนนี้ถือว่าเหมาะสมเพราะเป็นข้อมูลที่อึดตัว

1.2 ด้านเนื้อหา คือ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ได้แก่ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา และหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

1.3 ด้านสถานที่ คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โดยเชิงคุณภาพการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างวิธีเลือกแบบเจาะจง ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำงบประมาณ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้เท่ากับ 0.76 – 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) การควบคุมต้นทุนและงบประมาณ 3) การวัดผลการดำเนินงาน 4) การกำหนดค่าธรรมเนียม 5) ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม และ 6) การตัดสินใจคำนึงถึงความเหมาะสมทางการเงิน นำบทสนทนาที่ได้มาวิเคราะห์ และสรุปเป็นตารางภาพรวม

3. ด้านการเก็บข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต จำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินงบประมาณรายได้ ต้นทุนทางตรง และ

ต้นทุนทางอ้อม ระยะที่ 2 วิเคราะห์ชุดความรู้ด้านต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) โดยการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เป็นการเปรียบจากมุมมองหลาย ๆ ด้านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและผลการวิเคราะห์ตลอดจนผลของการวิจัย

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่และสรุปประเด็น โดยอ้างอิงคำพูดของผู้ให้ข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลเพื่อได้ข้อค้นพบในการวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตีความข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตวิทยาลัย มีจำนวนนิสิตทั้งสิ้น 610 รูป/คน โดยจำแนกเป็นฆราวาส จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 และพระภิกษุ จำนวน 422 รูป คิดเป็นร้อยละ 69.19 ในระดับปริญญาตรี แบ่งออกเป็น 3 คณะ ประกอบด้วย 1) คณะพุทธศาสตร์ สาขาพระพุทธศาสนา เป็นภิกษุทั้งหมด จำนวน 166 รูป 2) คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา มีจำนวนนิสิตทั้งหมด 73 รูป/คน และ 3) คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ มีจำนวนนิสิตทั้งหมด 197 รูป/คน และในระดับบัณฑิตวิทยาลัย มี 3 สาขา ประกอบด้วย 1) สาขาพระพุทธศาสนา มีจำนวนนิสิตทั้งหมด 76 รูป/คน 2) สาขาการบริหารการศึกษา จำนวนนิสิตทั้งหมด 39 รูป/คน และ 3) สาขาการพัฒนาสังคม จำนวนนิสิตทั้งหมด 59 รูป/คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้ พบว่า การจัดสรรงบประมาณในการผลิตบัณฑิตจำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้ เป็นการดำเนินงานเพื่อการผลิตบัณฑิต ผลิตผลงานด้านการบริการวิชาการ ผลิตผลงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และผลิตผลงานวิจัย รวมต้นทุนในการผลิตบัณฑิตทั้งสิ้น 31,297,193.19 บาท ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตประเภทค่าใช้จ่าย ประจำปีงบประมาณ
ปีการศึกษา 2560

ประเภทค่าใช้จ่าย	ปีการศึกษา 2560		
	งบประมาณแผ่นดิน (บาท)	งบประมาณรายได้ (บาท)	รวม (บาท)
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	13,548,960.00	710,280.00	14,259,240.00
เงินเดือนและค่าจ้างชั่วคราว	-	1,230,460.00	1,230,460.00
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	-	-	-
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	2,866,800.00	249,146.00	3,115,946.00
ค่าตอบแทน	382,000.00	198,950.00	580,950.00
ค่าใช้สอย	257,000.00	545,113.24	802,113.24
ค่าวัสดุ	271,829.05	-	271,829.05
ค่าใช้จ่ายในการอบรม	-	-	-
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	-	223,355.74	223,355.74
สาธารณูปโภค	145,160.00	655,455.84	800,615.84
ค่าเสื่อมราคาและตัด จำหน่าย	4,269,752.46	-	4,269,752.46
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนและ บริจาค	4,315,480.00	1,427,450.86	5,742,930.86
ค่าใช้จ่ายอื่น	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	26,056,981.51	5,240,211.68	31,297,193.19

1. งบประมาณแผ่นดิน ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ จำนวน 13,548,960.00 บาท ค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 2,866,800.00 บาท ค่าตอบแทน จำนวน 382,000.00 บาท ค่าใช้สอย จำนวน 257,000.00 บาท ค่าวัสดุ จำนวน 271,829.05 บาท สาธารณูปโภค จำนวน 145,160.00 บาท ค่าเสื่อมราคาและตัดจำหน่าย จำนวน 4,269,752.46 บาท และค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนและบริจาค จำนวน 4,315,480.00 บาท

2. งบประมาณรายได้ ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ จำนวน 710,280.00 บาท เงินเดือนและค่าจ้างชั่วคราว จำนวน 1,230,460.00 บาท ค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 249,146.00 บาท ค่าตอบแทน จำนวน 198,950.00 บาท ค่าใช้สอย จำนวน 545,113.24

บาท ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวน 223,355.74 บาท สาธารณูปโภค จำนวน 655,455.84 บาท และค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนและบริจาค จำนวน 1,427,450.86 บาท

เมื่อพิจารณาต้นทุนผลิตบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2560 ได้แบ่งผลผลิตออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มีเงินงบประมาณสนับสนุน ได้แก่ 1) คณะพุทธศาสตร์ สาขาพระพุทธศาสนา มีเงินงบประมาณสนับสนุน 1,243,524.22 บาท 2) คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา มีเงินงบประมาณสนับสนุน 575,860.21 บาท และ 3) คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ มีเงินงบประมาณสนับสนุน 968,112.82 บาท ทั้งหมดใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นค่า FTES

2. ผู้สำเร็จการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ ระดับบัณฑิตวิทยาลัย มีเงินนอกงบประมาณสนับสนุน ได้แก่ 1) สาขาพระพุทธศาสนา มีเงินนอกงบประมาณสนับสนุน 400,598.41 บาท 2) สาขาการบริหารการศึกษา เงินนอกงบประมาณสนับสนุน 208,645.00 บาท และ 3) สาขาการพัฒนาสังคม เงินนอกงบประมาณสนับสนุน 200,299.00 บาท ทั้งหมดใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นค่า FTES

3. งานการให้บริการวิชาการ มีเงินงบประมาณสนับสนุน 807,503.00 บาท และใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นกิจกรรมหรือโครงการในการติดตามประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนและเป้าหมาย

4. งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีเงินงบประมาณสนับสนุน 690,164.00 บาท และใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นกิจกรรมหรือโครงการในการติดตามประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนและเป้าหมาย

5. งานการวิจัย ไม่มีทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณสนับสนุน และใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นเรื่องหรือผลงานในการติดตามประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนและเป้าหมาย

6. งานบุคลากร มีเงินงบประมาณสนับสนุน 18,090,720.00 บาทและใช้ตัวชี้วัดเป็นหน่วยนับเป็นเรื่องหรือผลงานในการติดตามประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนและเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาต้นทุนกิจกรรม ประจำปีการศึกษา 2560 สามารถแบ่งกิจกรรมออกเป็น 19 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี 2) กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาโท 3) กิจกรรม/โครงการด้านการผลิตบัณฑิต 4) กิจกรรม/โครงการบริการวิชาการ 5) กิจกรรม/โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 6) กิจกรรม/โครงการงานวิจัย 7) กิจกรรมงานบริหาร สำนักงานวิทยาเขต 8) กิจกรรมกลุ่มงานวางแผนและงบประมาณ 9) กิจกรรมกลุ่มงานการเงิน 10) กิจกรรมกลุ่มงานบัญชี 11) กิจกรรมกลุ่มงานทรัพย์สินและพัสดุ 12) กิจกรรมงานบริหารส่วนสนับสนุนวิชาการ 13) กิจกรรมกลุ่ม

งานทะเบียนและวัดผล 14) กิจกรรมกลุ่มงานห้องสมุดและสารสนเทศ 15) กิจกรรมกลุ่มงานวิจัยและคุณภาพการศึกษา 16) กิจกรรมกลุ่มงานส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริหารสังคม (พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน) 17) กิจกรรมกลุ่มงานบริหารสำนักงานวิทยาลัย 18) กิจกรรมกลุ่มงานวิชาการและวางแผน สำนักงานวิทยาลัย และ 19) กิจกรรมกลุ่มงานบริการการศึกษา รวมงบประมาณทั้งสิ้น 29,135,480.86 บาท และรวมต้นทุนกิจกรรมทั้งหมด 35,480,192.89 บาท

การศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช จำแนกตามต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม พบว่า มหาวิทยาลัยต้องมีเงินทุนหรือรายได้เพียงพอควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดีในการจัดการศึกษา และพัฒนามหาวิทยาลัยให้เจริญเติบโต โดยต้นทุนการผลิตบัณฑิต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม ปีการศึกษา 2560

คณะ	สาขา	ต้นทุนทางตรง	ต้นทุนทางอ้อม	ต้นทุนรวม
พุทธศาสตร์	พระพุทธศาสนา	2,674,456.43	-	2,674,456.43
สังคมศาสตร์	สังคมศึกษา	1,812,615.95	-	1,812,615.95
สังคมศาสตร์	รัฐศาสตร์	3,576,886.43	-	3,576,886.43
บัณฑิตวิทยาลัย	พระพุทธศาสนา	2,007,954.53	49,600.00	2,057,554.53
	การบริหารการศึกษา	2,486,502.17	49,600.00	2,536,102.17
	การพัฒนาสังคม	3,061,662.17	49,600.00	3,111,262.17

ต้นทุนทางตรง คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการผลิตบัณฑิตตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงระดับปริญญาโท ดังนี้

1. คณะพุทธศาสตร์ สาขาพระพุทธศาสนา รวมต้นทุนทั้งหมด 2,674,456.43 บาท และต้นทุนทางตรง 2,674,456.43 บาท

2. คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา รวมต้นทุนทั้งหมด 1,812,615.95 บาท และต้นทุนทางตรง 1,812,615.95 บาท

3. คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ รวมต้นทุนทั้งหมด 3,576,886.43 บาท และต้นทุนทางตรง 3,576,886.43 บาท

4. ระดับบัณฑิตวิทยาลัย มี 3 สาขา ประกอบด้วย 1) สาขาพระพุทธศาสนา รวมต้นทุนทั้งหมด 2,057,554.53 บาท ต้นทุนทางตรง 2,007,954.53 บาท และต้นทุนทางอ้อม 49,600.00 บาท 2) สาขาการบริหารการศึกษา รวมต้นทุนทั้งหมด 2,536,102.17 บาท ต้นทุนทางตรง 2,486,502.17 บาท และต้นทุนทางอ้อม 49,600.00 บาท และ 3) สาขาการพัฒนาสังคม มีรวมต้นทุนทั้งหมด 3,111,262.17 บาท ต้นทุนทางตรง 3,061,662.17 บาท และต้นทุนทางอ้อม 49,600.00 บาท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มีการวิเคราะห์ต้นทุนทางอ้อม คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการผลิตบัณฑิต เพื่อได้ออกแบบและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการจัดทำให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิต โดยต้นทุนทางอ้อมในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ดังนี้

1. คณะพุทธศาสตร์ สาขาพระพุทธศาสนา มีต้นทุนทางอ้อม 1,293,864.60 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา 1,293,864.60 บาท

2. คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา มีต้นทุนทางอ้อมรวม 536,029.62 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา 536,029.62 บาท

3. คณะสังคมศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ มีต้นทุนทางอ้อมรวม 1,293,864.60 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา 1,293,864.60 บาท

4. ระดับบัณฑิตวิทยาลัย มี 3 สาขา ประกอบด้วย 1) สาขาพระพุทธศาสนา มีต้นทุนทางอ้อมรวม 271,405.36 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 49,600.00 บาท และค่าเสื่อมราคา 221,805.36 บาท 2) สาขาการบริหารการศึกษา มีต้นทุนทางอ้อมรวม 400,791.82 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 49,600.00 บาท และค่าเสื่อมราคา 351,191.82 บาท และ 3) สาขาการพัฒนาสังคม มีต้นทุนทางอ้อมรวม 2,624,116.05 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ เงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 49,600.00 บาท และค่าเสื่อมราคา 351,191.82 บาท

5. สำนักงานวิทยาเขต มีต้นทุนทางอ้อมรวม 6,259,755.98 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าสาธารณูปโภค 24,752.39 บาท ค่าสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย 1,129,493.59 บาท ค่าตอบแทนผู้บริหาร 1,329,600.00 บาท และเงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 3,774,910.00 บาท

6. สำนักงานวิทยาลัย มีต้นทุนทางอ้อมรวม 5,258,454.30 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าสาธารณูปโภค 760,631.22 บาท ค่าสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย 2,172,103.08 บาท ค่าตอบแทนผู้บริหาร 1,329,600.00 บาท และเงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 996,120.00 บาท

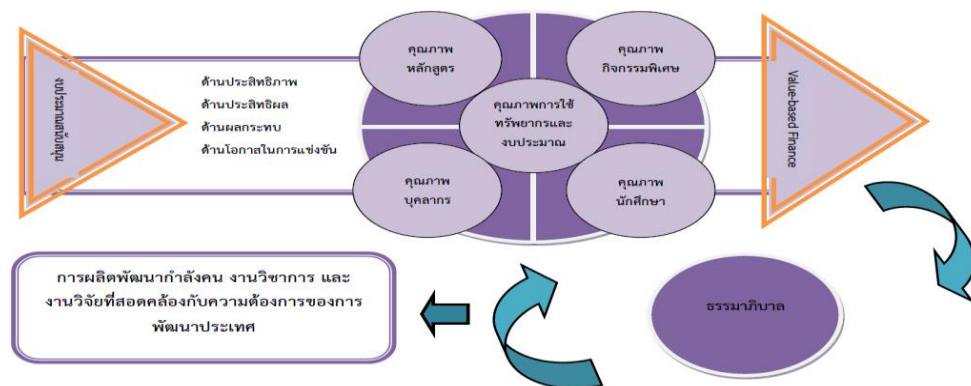
7. สำนักงานวิชาการ มีต้นทุนทางอ้อมรวม 5,663,905.24 บาท โดยจำแนกรายละเอียด ได้แก่ ค่าสาธารณูปโภค 15,232.24 บาท ค่าสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย 695,073.00 บาท ค่าตอบแทนผู้บริหาร 1,329,600.00 บาท และเงินเดือนเจ้าหน้าที่ (สายปฏิบัติการ) 3,624,000.00 บาท

ดังนั้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

โดยอาจมีการทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น พิจารณาถึงปัจจัยนำเข้า การใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า ความเหมาะสมด้านกระบวนการในการดำเนินงาน ผลผลิตหรือผลลัพธ์ เป็นต้น ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องมีเงินทุนหรือรายได้เพียงพอควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดีในการจัดการศึกษา และพัฒนามหาวิทยาลัยให้เจริญเติบโตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลว่า “การศึกษาเรื่องต้นทุนต่อหัวนักศึกษาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งจะทำให้ทราบต้นทุนต่อหัวนักศึกษา และเป็นการวัดผลการดำเนินงาน ทั้งในด้าน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ได้จัดทำแผนการใช้จ่ายไว้ในคำขอตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงสะท้อนการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการ กำหนดนโยบายการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพด้วย” (คณาจารย์ คนที่ 5, 2563)

การวิเคราะห์ชุดความรู้ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต วิทยาเขตนครศรีธรรมราช พบว่า การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรควรสอดคล้องแผนกลยุทธ์ทางการเงินและแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน คือ มีแผนกลยุทธ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน ทำให้สำนักงบประมาณสามารถจัดสรรหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน 3 เรื่องหลัก ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การสร้างระบบการทำงานเชิงคุณค่า

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ได้นำเสนอการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิต ในแต่ละหลักสูตรควรสอดคล้องแผนกลยุทธ์ทางการเงินและแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน โดยมี แนวทางการขับเคลื่อน 3 เรื่องหลัก คือ

1. การกำหนดกลุ่มอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Focus) โดยพิจารณาผลการดำเนินงาน (Performance) และศักยภาพ (Potential) ของสถาบันที่เป็นอยู่ ซึ่งหน่วยงาน จะต้องมีการใช้เงินที่สะท้อนความต้องการใช้เงินเพื่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และ

แผนปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำความเข้าใจกับการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนิสิต ทรัพย์สินถาวรต่อจำนวนนิสิต ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานใช้สำหรับการผลิตบัณฑิตต่อหัว จำแนกตามสาขาวิชา รายได้ทั้งหมดของหน่วยงานหลังจากหักงบ (ค่าใช้จ่าย) ดำเนินการทั้งหมด สิ่งเหล่านี้จะเป็นการแสดงศักยภาพเชิงการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานที่เน้นถึงความโปร่งใส ความถูกต้อง ใช้เงินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วย 1) การจัดการคุณภาพด้านหลักสูตร 2) การจัดการคุณภาพด้านนักศึกษา 3) การจัดการคุณภาพของการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ 4) การจัดการคุณภาพด้านบุคลากร และ 5) การจัดการคุณภาพของกิจการพิเศษ

2. การขับเคลื่อนเชิงระบบ (System Drivers) เพื่อสนับสนุนทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ มีปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญ ประกอบด้วย 1) ระบบประกันคุณภาพในอนาคต 2) เงินสนับสนุนการจัดการศึกษา 3) ระบบธรรมาภิบาล 4) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และ 5) รูปแบบการทำงานแบบร่วมมือกัน

3. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามจุดเน้น (Re - positioning Plan) ที่เหมาะสมกับ สถาบันอุดมศึกษาโดยกระบวนการสร้างสรรค์ และปรับปรุง การปฏิรูปเปลี่ยนแปลง โดยทำเป็นข้อตกลงการดำเนินงาน (Performance Agreement) ด้วยการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด

ดังนั้น การสร้างระบบการทำงานเชิงคุณค่า ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมเรียนรู้กระบวนการจัดการความรู้ เวทีถอดบทเรียนและการศึกษาดูงานสำหรับแนวปฏิบัติที่ดีภายใต้ทีมวิชาการ ทีมสายสนับสนุน และทีมนักวิจัย เพื่อหล่อหลอมความรู้ความเข้าใจ ไปสู่การปรับทัศนคติ และวิถีคิด วิธีการทำงานที่ถูกต้อง เป็นการยกระดับความเข้มแข็งของหน่วยงานภายใต้ชุดความรู้ มีกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม การจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กร ภายใต้การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่คำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและการเป็นองค์กรที่เป็นศูนย์วิชาการและศูนย์การเรียนรู้แก่พระสงฆ์

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต จำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้ เห็นได้ว่า การจัดงบประมาณต้นทุนผลผลิตเป็นการให้บริการที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานสนับสนุน ทั้งในรูปแบบของการให้บริการโดยตรง หรือโดยการใช้วัสดุสิ่งของ หรือสิ่งก่อสร้าง เพื่อนำไปให้บริการแก่องค์กร โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน ซึ่งสอดคล้องกับ สุดใจ แพงสุ่ย ที่กล่าวถึงการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นทุกปีงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีเป็นงบประมาณในส่วนของหมวดงบลงทุนเป็นส่วนใหญ่ แต่งบ

ดำเนินงาน (ค่าตอบแทน, ค่าใช้สอย, ค่าวัสดุและค่าสาธารณูปโภค) บางปีเพิ่มขึ้นและบางปีลดลง โดยงบประมาณแบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอยหมวดค่าวัสดุ และหมวดค่าสาธารณูปโภค ระบบการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากสามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสมทำให้งบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีเพียงพอในการบริหารจัดการส่วนงบประมาณคงเหลือมีค่อนข้างมาก (สุตใจ แพงสุ่ย, 2555)

2. จากการศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิต จำแนกตามต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม เห็นได้ว่า การใช้จ่ายงบประมาณในการผลิตบัณฑิตใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการของผู้บริหาร รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คำนวณต้นทุนต่อหน่วยการผลิตบัณฑิตโดยหาค่าเฉลี่ยของต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมในการผลิตบัณฑิตในหนึ่งปีต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (FTES) ของแต่ละคณะ/หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการบริหารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ บุรณตรีเวทย์ ที่กล่าวถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 รายวิชารวมกันเป็น 3,048,963 บาท สำหรับค่าหน่วยกิตในรายวิชาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม 1 - 5 เป็น 152,040 บาท 103,320 บาท 64,680 บาท 56,280 บาท และ 71,400 บาท ค่าหน่วยกิตสำหรับ 5 รายวิชารวมกันเป็น 447,720 บาท มูลค่าบผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบทคำนวณตามสัดส่วนหน่วยกิตต่อหน่วยกิตทั้งปี สำหรับค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษา 1 คน พบว่า รายวิชาที่มีค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษา 1 คนมากที่สุด คือ รายวิชาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม 2 (9,761.68 บาท) ค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษา 1 คน ในรายวิชาการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม 1 เป็น 4,865.56 บาท รายวิชาเวชศาสตร์ชุมชน 4 เป็น 5,855.46 บาท รายวิชาเวชศาสตร์ชุมชน 5 เป็น 4,199.54 บาท และค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษา 1 คน คำนวณรวมทั้ง 5 รายวิชา เป็น 5,720.38 ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 รายวิชา มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าค่าหน่วยกิตที่ได้รับ แต่หากรวมงบผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบทเข้ามาเป็นรายรับด้วยจะมีรายรับมากกว่าค่าใช้จ่าย (สุรศักดิ์ บุรณตรีเวทย์, 2551)

3. จากการวิเคราะห์ชุดความรู้ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต เห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดข้อบกพร่องในงานบริหารสารธารณะด้านการจัดทำบัญชีต้นทุน เพื่อให้ระบบการทำงานของฝ่ายจัดสรรงบประมาณมีการทำงานแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยให้ความสำคัญกับผลผลิตแทนการควบคุมรายละเอียดของปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยการผลิต เพื่อความคุ้มค่าของการบริหารหลักสูตร ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตและโอกาสในการแข่งขันของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจา ศิริผล และธรรณรายุทธ ที่กล่าวถึงการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ กระบวนการงบประมาณที่นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์สำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในครั้งนี้ใช้กระบวนการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนและจัดทำงบประมาณ

2) การอนุมัติงบประมาณ 3) การบริหารงบประมาณ และ 4) การติดตามประเมินผล ดังนั้นรูปแบบของความเป็นองค์กรที่เป็นเลิศที่สำคัญ คือ การบริหารรายได้คิดคำนวณต้นทุนทุกขั้นตอน สร้างความหลากหลายในการเข้าถึงสินค้าหรือบริการ เพื่อลดการผูกขาดแยกภารกิจประจำกับการกิจตามนโยบายหลักของต้นสังกัดให้ชัดเจนและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกัน มีบริหารด้วยความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้และมีเหตุผล มีแผนงาน ในเชิงรุกและเชิงสร้างสรรค์ (เบญจา ศิริผล และธ สุนทรายุทธ, 2557)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตจำแนกตามแหล่งเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินงบประมาณรายได้ จากรายได้แยกประเภทตามแหล่งของเงิน ประจำปีงบประมาณ ปีการศึกษา 2560 เป็นการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล และประเมินผลมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนรวมในการผลิตบัณฑิตจำแนกตามต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม เป็นการใช้งบประมาณในการผลักดันนโยบายรัฐบาล ผลักกำลังคน และสร้างผลงานวิจัยในการพัฒนาประเทศและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการให้กับสถาบันอุดมศึกษา นอกจากเสนอเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมซึ่งกรอบวงเงินงบประมาณของสถาบัน เพื่อให้สถาบันศึกษาดำเนินงานตามนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศของรัฐบาล และกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงาน และด้านการวิเคราะห์ชุดความรู้ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเงินและงบประมาณให้มีศักยภาพของสถาบันไปในทิศทางเดียวกัน และนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันมิให้เกิดข้อบกพร่องในงานบริหารสาธารณะ ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุน เพื่อการยกระดับความเข้มแข็งของหน่วยงานภายใต้ชุดความรู้ มีกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม และการจัดทำแผนกลยุทธ์ขององค์กร ภายใต้การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ซึ่งจะนำไปสู่องค์กรที่เป็นศูนย์วิชาการและศูนย์การเรียนรู้แก่พระสงฆ์ ด้านการอภิปรายผล สรุปได้ การจัดทำงบประมาณประจำปีของหน่วยงานตามแผนกลยุทธ์และเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ มีแนวทางจัดหาทรัพยากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจัดสรร และการวางแผนการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยสำนักงบประมาณที่มีหน้าที่การจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของ

ค่าใช้จ่ายหรือเงินทุน และเพียงพอสำหรับการบริหารภารกิจของหน่วยงานในทุกด้านให้เป็นไปตามเป้าหมาย และมีแผนการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาข้อมูลมีงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันผู้วิจัยได้สรุปในภาพรวมได้ว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับพันธกิจและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ที่เพียงพอควบคู่ไปกับการบริหารจัดการที่ดีในการจัดการศึกษาและพัฒนามหาวิทยาลัยให้เจริญเติบโตต่อไป ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช 2) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ควรพัฒนาระบบคำนวณต้นทุน เพื่อผู้บริหารสามารถนำเป็นฐานในการประกอบการบริหารจัดการหลักสูตรในแต่ละหลักสูตร ควรจัดทำการศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลโครงการที่เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตในทุกสาขาเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ และ 3) การวางแผนบริหารหลักสูตรควรกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีในด้านผลิตบัณฑิตให้ชัดเจน และมีการควบคุม กำกับ ดูแลให้มีการดำเนินการให้ตรงตามแผนที่กำหนดไว้ และมีการตรวจสอบเป็นระยะ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง. (2559). รายงานการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: กรมบัญชีกลาง.
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2560). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- คณาจารย์ คนที่ 5. (14 มีนาคม 2563). ต้นทุนการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช. (ปญญาดา จงละเอียด, ผู้สัมภาษณ์)
- ดวงมณี โกมารทัต. (2555). การบัญชีต้นทุน. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาการพิมพ์.

- เบญจา ศิริผล และธ สุนทรายุทธ. (2557). รูปแบบการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 10(1), 1-14.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2561). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พ.ศ. 2562. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). ราชกิจจานุเบกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมวดที่ 4 มาตรา 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การวิจัยและพัฒนาต้นแบบมาตรฐานต่อหน่วยระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์นวัตกรรมนโยบาย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุดใจ แสงสุ่ย. (2555). การวิเคราะห์การดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรศักดิ์ บุรณตรีเวทย์. (2551). โครงการวิจัยการวิเคราะห์ต้นทุนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่สาขาเวชศาสตร์ชุมชนรับผิดชอบในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตและคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2549. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper Collins. Publishers.